

„Seznamte se, prosím ...“

Molice *Singhiella simplex* – nový škůdce fíkovníků v Evropě

Molice *Singhiella simplex*, napadající zástupce rodu *Ficus* (fíkovník), byla poprvé popsána v Indii v roce 1931. Na obou amerických kontinentech a v Karibiku, kam byla zavlečena, se vykazuje jak invazivním chováním, tak schopností významně poškozovat fíkovníky zejména v městském prostředí. V červenci 2014 byl poprvé tento škůdce zaznamenán na evropském kontinentu, a to na území Kypru (v okresech Lemesos a Nikósie), na druhích *Ficus benjamina*, *F. binnendijkii* a *F. microcarpa*. V případě *F. binnendijkii* se jedná vůbec o první zjištěný výskyt *S. simplex* na tomto druhu fíkovníku.

Předpokládá se, že molice *S. simplex* pochází z Asie (výskyty v Číně, Indii a Myanmaru), přesto chybí aktuální údaje o jejím rozšíření na tomto kontinentu. Začátkem tohoto tisíciletí byl výskyt molice poprvé zjištěn na obou

Dospělec molice *Singhiella simplex*

amerických kontinentech, kde se během několika let velmi rychle rozšířila. V současné době je tato molice přítomna v USA (ve státech Florida a Kalifornie), dále v Mexiku, na Barbadosu a Kajmanských ostrovech, v Dominikánské republice, na Jamajce, v Panamě, Portoriku, Brazílii a Kolumbii.

Hostitelské rostliny škůdce

S. simplex se živí na různých zástupcích rodu *Ficus*, např. *Ficus aurea*, *F. altissima*, *F. bengalensis*, *F. benjamina*, *F. binnendijkii*, *F. citrifolia*, *F. lyrata*, *F. maclellandii* a *F. microcarpa*. Ne všechny druhy (nebo kultivary) rodu *Ficus* jsou napadány touto molicí, zejména *F. religiosa* (fíkovník posvátný) a *F. carica* (fíkovník smokvoň) nejsou považovány za významné k tomuto škůdci. V odborné literatuře je uváděn náhodný záznam výskytu molice *S. simplex* na *Rhododendron indium* (pěníšník indický), ale

hostitelský statut pěnišníků dosud nebyl potvrzen. Výskyt molice byl dosud zjištěn zejména na městské zeleni, rostoucí podél cest, v parcích a zahradách.

Vývoj škůdce a příznaky jeho výskytu

Molice *Singhiella simplex* taxonomicky náleží do řádu Hemiptera (polokřídilí), čeledi Aleyrodidae (molícovití). Dospělci a nedospělá stadia škůdce se živí sáním šťáv z listů hostitelských rostlin. Na rozdíl od ostatních druhů molic se nedospělá stadia *S. simplex* mohou nacházet na povrchu obou stran listů. Sání molic může způsobit žloutnutí listů, závažné defoliace i odumírání větví. Početné populace molice jsou schopny zpříčinit zakrnutí růstu mladých stromů. Populace *S. simplex* se mohou rychle množit, přičemž počty vyvířlých dospělců mohou být docela početné. V Kalifornii, v některých městech okresu Los Angeles, kde fíkovníky běžně rostou podél cest a ulic, hejna dospělých molic velmi znepříjemňují život zdejšímu obyvatelům.

Napadení fíkovníku molicí *Singhiella simplex*

Dospělci *S. simplex* (přibližně 1,4 až 1,6 mm dlouzí) mají bílá křídla se slabě šedohnědou páskou směřující ke středu křídla. Pupárie jsou malé (1,3 mm dlouhá), s červenými očima, s hnědavými až světle zelenými (často poloprůsvitnými) oválnými těly. Protáhlá, nažloutlá vajíčka jsou kladena především na spodní stranu listů, podél středního žebra listu. O biologii molice *S. simplex* je dosud k dispozici málo informací. Nicméně, studie provedené na Floridě ukázaly, že délka vývoje nedospělých stadií se pohybuje od 97,1 dne při teplotě 15 °C do 25,2 dne při 30 °C, dospělci žijí osm dní při teplotě 15 °C; 4,2 dne při 25 °C a 2,5 dne při 30 °C.

Možnosti šíření a ochrana

Dospělci mohou přeletět kratší vzdálenosti (stejně jako v případě ostatních druhů molic snadno odletí, když jsou vyrušeni). Na delší vzdálenosti nejpravděpodobnější cestu průniku molice *S. simplex* představuje obchod s rostlinami (zřejmě i bonsajemi) rodu *Ficus* určenými k dalšímu pěstování a pocházejícími ze zemí s výskytem tohoto škůdce. Okrasné druhy rodu *Ficus* jsou hojně pěstovány v celé Evropě jak ve sklenících v její severní části, tak na volném prostranství na jihu a v oblasti Středomořího moře. Na Floridě tento škůdce působí problémy vlastníkům nemovitostí, kteří jsou rostlinolékaři instruováni, jak chránit stromy a živé ploty. V Brazílii jsou v některých městech (Rio de

Defoliace fíkovníků způsobená molicí *Singhiella simplex*

Janeiro, Sao Paulo) velké fíkovníky působením této molice tak vážně defoliovány a deformovány, že musela být přijata opatření, zahrnující průzkumy a prořezávání stromů, k zachování jejich environmentální a majetkové hodnoty. Jednu z možností ochrany fíkovníků proti *S. simplex* představuje chemické ošetření, ale aplikace insekticidů, především v městském prostředí, není vždy proveditelná. Ve skleníkových hospodářstvích přítomnost nového škůdce pravděpodobně zvýší náklady na ošetření a může zde narušit již zavedené integrované metody řízení rizika škodlivých organismů. V současné době jsou realizovány výzkumy s cílem identifikovat potenciální přirozené nepřátele (např. vosičky rodu *Encarsia* a entomopatogenní houby), kteří mohou omezit populace této molice. Jak již bylo uvedeno, v oblastech zavlečení molice *S. simplex* byla zaznamenána závažná poškození fíkovníků, a proto je žádoucí monitorovat její výskyt a zabránit jejímu dalšímu šíření na území Evropy.

Dr. Ing. Zdeněk Chromý, ÚKZÚZ Brno

Foto: zdroj EPPO